

Reuniunea învățătorilor

Apare odată în lună.

Proprietar editor : Reuniunea învățătorilor români dela școalele popor. conf. ort. din protopopiatele arădane I—VII.	REDACTOR : IOSIF STANCA	Manuscrisurile și corespondența se vor trimite redact. în Rosa, n. p. Marospetres, cftul Arad, iar abonamentele cassarului In- liu Groșorean în Galsa-Világos.
Comitetul de redacție: Dim. Boarin, I. Borlea, Traian Mager, Nic. Cristea, Teodor Cherechean, Petru Colțea, Pavel F. Dârlea, Iuliu Groșorean, Teodor Mariș, Ioan Crișan, Iosif Moldovan, Ditr. Olariu, D. Popoviciu, George Pleș, Avram Sădean și Petru Vancu.		
Abonament : pentru Ungaria 5 coroane. — Străinătate 7 coroane.		

Zece ani de muncă.

În urmă, iată un deceniu împlinit, de când cu ajutorul lui D-zeu, noi, dascălii umiliți ai neamului românesc de pe aceste plaiuri bântuite de toate nevoile din lume, am pus temelie acestei mici biserițe a noastre, ca în vremuri de restriște să ne mângăie, să ne deie curaj și îndemn întru urmărirea idealului nostru comun.

În acești zece ani, în luptă dărză, ce fatal trebuie să o purtăm, și în conducerea acestei reviste se vor fi săvârșit unele eclipse, dar nimeni nu va putea trage la îndoială, că în aceste momente de cumplită încercare pentru noi și neamul nostru, acest modest organ n'ar fi fost oglindă fidelă în care s'a reflectat viața noastră dascălească, cu noianul de nevoi și de mizerii, ce ni-se pun la tot pasul în cale, nizuindu-se a presără câte un mănunchiu de flori pe calea așternută cu spini și polomidă și a turna balzam de mângăere în inimile noastre copleșite de complexul tuturor durerilor din lume.

Răsfoind colecția celor zece ani expirați, avem mângăierea, că aici s'a muncit cu dragoste și devotament deși nu cu atâta erudițiune, și orbit de patimi va trebui să fie

acela, care să nu vadă imediat evoluția firească ce s'a săvârșit dela primele file adeseori timide și incolore până la rândurile respicate, demne și barbătești ale zilelor de azi.

— Iar culmea mândriei noastre o formează împrejurarea de care încă e bine să ne dăm seama acum, când stăm la răsplântia unui nou deceniu, că modesta noastră publicație dela întemeierea ei nu s'a abătut nicicând dela calea cea adevărată, designată de istorie, pe care trebuie să purcedă totdeauna școala românească și că nu a aparținut acelor tiparuri, cari sunt mente să încâlcească numai ițele, prin o ținută dubie și șovăitoare.

În învălmasala luptei desnădajduite ce a trebuit să purtăm în jurul apostolatului precum și în jurul acestei luminițe aprinsă de noi, am fost necesități adeseori să purtăm lupte. să respingem atacuri nedrepte și să auzim glasuri cobitoare tocmai de acolo, de unde nu ne-am fi așteptat... Dar aceste mici patimi omenesti n'au avut darul să clatine nici pe un moment echilibrul normal al acestei publicații. Ea a urmat înainte ca o apă liniștită de munte pe a cărei talazuri nu s'a abătut nicicând vr'o furtună, pe cărări luminoase, fără cotituri, lamurite de adevărurile eterne ale istoriei.

Când trecem pragul unui nou deceniu avem nestrămutată credință, ca precum în trecut așa și în viitor, acest organ va fi căminul cald al tuturor oamenilor noștri de bine; va fi trâmbița fermecată ca să ne strângă rândurile răslețe ori de câte ori va cere trebuința; va fi mama bună, care se va nizu să ștergă lacrimile ferbinți din ochi și să picure o rază de nadejde în inimile înviforate ale dascălilor români.

Cum lucră școala noastră între împrejurările date și cum ar trebui să lucre?

Scopul școlii populare este de a crește pe omul adevărat, în sensul, ca după directiva primită prin instrucțiune și educațiune, iese odată de sub tutela școlii singur și independent să devie un membru folositor societății.

Analizând starea faptică a împrejurărilor, între cari vegetează școala noastră, vom constata, că acelea împrejurări pun obstacole în adevărata funcționare, de unde reese, că întreg învățământul educativ e abatut din cursul normal: mai nimic nu e natural și mai totul e spoiat și bazat pe un mecanism cras, prin ce școala nu poate da adevărați oameni, ci din contră preparează niște placi de gramofone inconștente.

Împrejurările nefavorabile școlii noastre se ramifică în 2 direcțiuni, cari ca 2 uragane opuse distrug copaciul.

Prima împrejurare este cantitatea materialului impus prin planurile de învățământ, carele e imposibil de eshaustat, iar a doua împrejurare e neorientarea învățatorului, care neorientare nu e a se atribui calificării lui, ci împrejurărilor create în urma impunerii bilinguismului.

Fiindcă dela învățatorul nostru se recere de a arată spor și în altă limbă întocmai ca în limba maternă, nu-i rămâne alta, decât a căuta refugiu la specula, adică însuș învățatorul trebuie să nascocoască metode, cari în celea mai multe cazuri nu pot avea bază firească, fiindcă sunt nenaturale. Înțeleg aceste metode nu pentru limba maternă, ci pentru limba neînsușită prin cântecul de leagan.

Un vestit pedagog modern, iată cum să exprime despre rezultatele școlii de azi: *»Educația așa cum se face azi, e un fel de dresare; și dacă dresajul e bun pentru animale apoi nu se potrivește deloc pentru om, care-i o ființă cu inițiativă și judecată superioară«*. Zice mai departe: *»Înainte de toate — și în primul rând — școala primară ar trebui să aibă ca țintă dezvoltarea și îndru-*

marea minții copilului. În locul acestui principiu, noi, învățătorii de azi, ne putem convinge despre un mehanism omoritor de suflete, despre un surmenaj, ce disgestă și despre niște plăci fără logică.

Nu numai noi avem experiență în constatarea răului, ci o au chiar pedagogi cu influință. Așa un bărbat de școală din România, Stelian Constantinescu, examinând 2 copii de școală, iată ce constată:

— »Știi tu, ce sunt căpșunile?

Elevul: Căpșunile este o plantă ierbace, carele crește pe coastele umede și repezi ale dealurilor, poenilor și pădurilor noastre.

— Dar tu, micule, spune-mi ceva despre vulpe!

Elevul: Vulpea-i un patruped din familia vrăbiilor, cu penele de culoare verde deschisă. Ea are ochi vioi, iar strigătul i-se chiamă ciripit.

Să nu uităm, că această reproducere mecanică s'a constatat într'o țară, unde toate disciplinele sunt predate numai în limba maternă, dar firește, că în atare școală, în care bobizarea dominează. Dar apoi, ce să zicem noi?

În ce consistă greșala? Răspunsul: În verbalizm.

Iată cum:

În majoritatea școalelor de azi se ține cont de rezultatele, ce le produc elevii prin răspunsurile verbale, neluându-se în seamă, că oare acel elev, care reproduce penul, 'i este și legat de sentimente, de cultura inimei, — ori că învățătorul s'a mulțumit de a gravă pe tabula rasă a copilului o mulțime de cuvinte și reguli fără rost? — Durere, dar e fapt constatat, că învățătorul în cele mai multe cazuri, caută refugiu la metoda din urmă. Și ce ne dă acest metod? Ne dă niște tipuri, cărora le umblă gura, dar a căror spirite și inimi rămân departe de ceea ce numim: om bine educat. Aceștia vor deveni niște speculanți limbuți.

Se ivește deci întrebarea: Ce e de făcut, ca scopul școlii să rămână nealterat? Răspunsul: Să nu ne depărtăm de natură.

Să continuăm cu micul copilăș, în mod treptat, cu cunoștințele primite în cercul familiar, amplificându-le pe acelea, conform gradului de pricepere. Și dupăcum micul copil nutrește aptitudinea de a prelucra cu mânuțele lui ceea ce vede, că fac cei mari din jurul lui, așa noi să nu-i omorăm această dorință, ci să-i ajutăm a prelucra cât mai mult, cari lucrări nu sunt altceva decât copierea obiectelor din natură, la care acțiune conlucra toate senzurile. Și dacă e adevăr, că: »Nimic nu este în intelect, ce n'a fost mai înainte în senzuri«, de sine înțeles, că școlai nu-i este permis a abandona acest adevăr. Senzurile fiind canalurile, ce duc impresiile la spirit, prelucrându-le în idei, ne fac cele mai mari servicii la câștigarea cunoștințelor.

Deși vom lucra în această formă, îndestulându-ne numai cu atât, n'am făcut nimic. Toate cunoștințele pentru copilul de școală n'au rost pentru viață, dacă acelea cunoștințe nu le manifestează și pentru folosul altora. Ceea ce sintetizăm ca reguli și legi prin ajutorul logicei din expunerea cunoștințelor, ne nizuim a le forma ca porunci pentru viață. Totuș acțiunea noastră se reduce la zero, dacă nu vom determina și voința pentru săvârșirea faptelor bune și a lucrărilor folositoare și estetice.

Urmează deci: Pentru câștigarea culturii adevărate nu sunt îndestulitoare mulțimea cunoștințelor, dacă acelea nu sunt manifestate și prin concursul voinței. Pentru ca să fim pe deplin înțeles, voi servi cu câteva exemple luate din cadrul disciplinelor școlare.

Cum să lucră azi la predarea exercițiilor intuitive?

Prezentăm elevului obiectul sore intuire. Îi facem analiza, descriem forma și culoarea, facem comparația părților constitutive; aplicăm apoi metoda sintetică; arătăm folosul ori paguba, — iar din punct de vedere al limbii, pretendem răspunsuri în ziceri întregi.

Cari sunt avantajele acestei proceduri?

În spiritul elevului se formează ideea obiectului cu toate noțiunile și însușirile și se dedă copilul la vorbire corectă.

Defecte: Prin câștigarea cunoștinței despre obiect și prin mulțumirea numai cu atât, n'au contribuit cu nimic scopului educativ, pentru că arta educației nu constă numai în a cunoaște, ci în a și face. La a și face ceva trebuie voință. La intuirea arătată mai sus, mai eră de lipsă desemnul obiectului savârșit din partea elevului, ba chiar prelucrat de însăș mâna lui. Copilul să coloreze desemnul obiectului, iar lucrul manual să prezinte folositorul și frumosul. După ce se fac coregerile desemnului și al lucrului manual, să urmeze enararea unei istorioare, în care să obvină obiectul intuit, din care istorioară să se extragă o învățatură de bunăcuviință.

Cum să predă azi gramatica română în majoritatea școlilor?

Se dă băiatului cartea 'n mână și pelângă explicările învățătorului, elevul mechanizează regulile. Când elevul e examinat, dă răspunsuri mașinale cu exemple după șablon.

Avantajul e nul.

Defecte: Se îngreunează spiritul elevului cu material neînțeles, sprijinim surmenajul, iar de o demonstrație din partea elevului nici vorbă.

Cum ar trebui predată gramatica?

Ca să putem răspunde, trebuie să fim în clar cu scopul gramaticii în școala populară. Scopul este: A-l învăța pe copil să scrie corect. Nimic mai mult. În mod intuitiv să-i deprindem pe elevi în cunoașterea zicerilor și a celor 10 părți de vorbire și pe baza acestora elevul să demonstre independent, că pentru ce trebuie scris astfel și nu altcum. Pe baza celor învățate elevii să facă ocupațiuni scripturistice, căci mai mult valorează o zicere scrisă din propria convingere, decât o mie de reguli spuse cu gura. Pe baza celor învățate apoi clasele 5 și 6 să

facă ocupațiuni din stilistica practică, dar nu după șablon, cum aceasta să practică adeseori. — Așa se înțelege scopul practic al gramaticii.

Cum să predă geografia?

Dupăce elevii sunt induși în mod verbal în cunoștințele elementare de geografie, sunt conduși la harta de pe perețele școlii; conform paragrafilor din manual, li-se arată hotarul, munții, râurile, ținuturile, regiunile etc., apoi sunt puși la memorizare, iar ca rezultat pretindem răspunsuri clare și precise.

Avantagiile: Elevul cunoaște harta cu semnele ei hartografice.

Defecte: Mechanizând elevii lecțiunile, ușor le uită. Surmenajul are rol, spiritul devine obosit, prin ce elevii să disgestă și peste puțin timp va lipsi orientarea.

Cum ar trebui?

Totul ar trebui predat pe baza desemnului. Predând șesul îl și desemnăm cu o linie orizontală colorată cu verde și scriem lângă ea noțiunea: șes; precând dealurile, le desemnăm în formă de ridicături și le dăm culoarea cafenie, scriind lângă desemn noțiunea: deal. Totul desemnăm în colorii și la toate scriem noțiunea. Pe baza chartelor colorate și făcute de înșiși elevii, se predau științele istorice și naturale. Nimic nu distrage ca desemnul, iar distrăgându-se băiatul, se stârnește în el plăcere și voie de lucru. Mai amintesc, că excursiile n'ar trebui să lipsească.

În special nu voi spune mai departe scăderile, ce obvin la predarea matematicii, la ce lipsește orientarea și aplicarea practică în mod independent, deasemenea nu voi descrie neglijarea totală a desemnului și a celorlalte discipline. Ma voiu mărgini numai să amintesc, că: Rezultatele școlii noastre și azi se mărginesc la prescisele pedagogiei vechi, cari se mulțumeau cu mecanismul manifestat în verbalizm. Peste tot nu se ține cont; că pedagogia modernă dezvoltată în prezent, are cu totul alte

pretenziuni, cari culminează în rezultate practice folositoare și estetice și care-l face pe copil de sine activ și mai bun.

S'ar părea din cele expuse, că eu voiesc să acuz învățatorimea noastră de neglijență. Departe-mi este gândul. Nu ea poartă vina. Ea așa face dupăcum i-s'a dat direcția în seminarii și se acomodează împrejurărilor din patrie.

Pentruca învățatorimea să fie în curent cu dezvoltarea pedagogiei, statele culte susțin cursuri de vară pentru perfecționarea pe mai departe, ceea ce nouă învățătorilor confesionali ne lipsește, constrânși fiind a stă tot acolo, unde am fost la începutul carierii.

Împrejurările create școlii noastre prin legile statului ne îngreunează foarte mult rolul de pedagogi. Planul nostru de învățământ confesional e atât de vast, încât la compunerea lui un distins pedagog, ce eră membru în comisie a zis, că e peste putință, ca materialul din el să fie eshauriat cu rezultat.

Împrejurarea, că controlul statului deviind dela adevăratele cerințe ale legii, pretinzând rezultate în limba maghiară — aproape din toate obiectele, — întocmai ca în limba maternă, îl face pe învățătorul nostru imposibil, căci imposibil este ca în școală să-l înveți pe băiat să vorbească o limbă, ce nici în familie nici în comună nu se uzează.

Elevii alor 8 clase gimnaziale în 8 ani nu sunt în stare a-și însuși limba latină pentru conversare, iar școlii noastre îi este impus imposibilul. Totul este tortură și imposibilitate, ba ce e mai mult pierdere de vreme.

Voiu lua acum timpul, în cadrul căruia trebuie să predate materiile de învățământ. Pentru o școală cu clasele 3, 4, 5 și 6 sunt prescrise 34 de ore pe săptămână, adică pe 5 zile, din cari pe fiecare zi cad aproape 7 ore. Împărțind orele după obiecte, pentru religioane cad 3 ore, pentru limba română 5.30, pentru limba maghiară

12, pentru matematică 4, pentru științele naturale 2, pentru geografie și științele istorice 4, pentru cant 1, pentru desen 1, pentru lucrul manual 0.30 și pentru gimnastică 1 oră.

Amintesc azi faptul, că pedagogia modernă împarte învățământul în învățământ direct și indirect.

Învățământul direct constă în explicarea lecțiunii în mod verbal, iar cel indirect constă în prelucrarea lecțiunii în ocupațiuni scripturistice din partea elevilor și sub supravegherea învățătorului. Să vedem acum între astfel de împrejurări cum putem duce la îndeplinire bunăoară învățământul limbii materne, care dupăcum știm, constă — în clasele superioare — din cetire și gramatică. Pe săptămână avem 4 ore de limba română, adică pentru fiecare clasă 1 oră. Deci: 2 ore pentru cetire și 2 pentru gramatică, adică la o clasă $\frac{1}{2}$ oră de cetire și $\frac{1}{2}$ oră gramatică. Luând cetirea de 2 ori pe săptămână, pe o zi pentru o clasă se vine $\frac{1}{4}$ oră. Presupunând, că într'o clasă avem numai 15 elevi, într'un $\frac{1}{4}$ de oră este oare cu putință a examina pe elevi lecțiunea veche și a prelege o lectură nouă după toate prescriesele metodice? E cu neputință. Cel mult atât poate face învățătorul, că examinează cetirea cu cea mai mare celeritate, iar lectura nouă o citește însuși odată, trecând apoi la clasa următoare, căci altcum iese din cadrul timpului. Ei dar prin aceea, că învățătorul a citit numai lectura nouă, n'a ajuns la rezultat. Acea trebuie enarată, examinați elevii despre conținut, extrasă învățătura și puși elevii să citească, căci numai astfel pot fi induși în cetirea logică și estetică. Timpul însă nu permite.

Pentru gramatică iarăș se vine $\frac{1}{2}$ oră pe săptămână, adică $\frac{1}{4}$ oră pe zi, pentru una clasă. Rezultatul în predarea gramaticii constă în a pune pe elevi în situația, ca înșiși să facă analiza și demonstrarea, la ce nu $\frac{1}{4}$ de oră, dar nici 1 oră întreagă nu e suficient. Unde e acum partea a doua a învățământului: *ocupațiunile scripturistice*? Aci probabil ni-se va răspunde: Până prelegem la

o clasă, pe celelalte le ocupăm cu lucrări scripturistice. Da, hotărît le ocupăm, însă n'avem timp să le controlăm. Elevii copiază unii dela alții, se mișcă 'ndreapta, 'nstânga, înainte, înapoi, producând sgomot. Dar nici nu pot elevii lucra, pentrucă chiar noi fi conturbăm prin prelegerea directă. La o lucrare scripturistică se recere liniște, pentruca atențiunea să poată rămânea concentrată asupra temei. La ocupațiunile scripturistice învățătorul ar trebui să fie când la un elev, când la altul, ca să deă indigetări și să ajute pe cei debili.

Astfel stăm cu matematica, cu geografia și cu toate, — abandonând vrând nevrând ocupațiunile și desemnul geografic, pentrucă timpul nu permite.

Urmează cele 12 ore de limba maghiară. Dupăcum am arătat mai sus este imposibil de a satisface cerințelor. Cu atât ne alegem, că pe când isprăvim cu orele de maghiară cu toții suntem obosiți, fără voie de a mai lucra, pentrucă toate energiile sunt eshauriate, iar rezultat de limba: zero.

Cum ar trebui deci inactivată școala noastră pe bazele pedagogiei moderne?

Școala de azi ar trebui scoasă din cadrele forții și a imposibilului, iar pentru perfecționarea pe mai departe a învățătorilor să se înființeze cursuri de vară, unde profesori cu experiență și cu cultură universală să se nizie a întrupă și la noi, ceea ce se practică în statele dezvoltate.

Glasul învățătorilor ar trebui ascultat, căci ei sunt competenți în materia școlii.

Aci, poate, deocamdată ni-se va răspunde cu pătania unui om, ce a călătorit pe mare, carele fiind pe nae, a leșinat. Medicul a constatat moartea lui, ceea ce o a dus'o la cunoștința căpitanului. Acesta dete matrozilor ordinul, ca pe cel mort să-l arunce în mare. Matrozii la rândul lor merseră cu sacul, în care să bașe mortul. Când mortul parut eră de jumătate în sac, să trezi din leșin, strigând cătră matrozi:

Măi, da ce voii, nu vedeți, că sunt viu?
 Matrozii 'i răspunseră:
 Ia taci din gura, că doar nu știi tu mai bine decât
 doctorul.

Oricum să fie, dar trebuie luptat pentru idealul școalei, căci istoria ne demonstrează, că orice idee salutară, pentru care s'au dat lupte, a fost ridicată la valoare.

Nadab, 15 noemvrie 1913.

Dimitrie Boaria,
 învățător.

Natura în educație.

În marea operă intitulată: »Primele dezvoltări ale tânărului sălbatec Aveyron«, Itard expune cu multe detalii, drama unei educațiuni singulare, gigantică prin rezultatele la cari a ajuns, învingând întunecimile mintale ale unui idiot și smulgând o ființă omenească din libera natură.

Sălbatecul Aveyron era un copil, care a fost părăsit într'o pădure de niște asasini, cari credeau că l'au omorât. S'a luptat singur și a trăit mulți ani liber și gol în pădure. Prins într'o zi de vânatori, a fost introdus cu forța în viața complicată a Parisului. Numeroase semne cu cari corpul lui era acoperit, povestea luptele sale cu fiarele sălbatice și loviturile cu stâncile și arborii. Baiatul rămase mut.

Pedagogia pozitivă datorește mult acestui copil, cu studiul căruia a făcut primii pași. Itard, medic de surdo-muți și filozof a întreprins educația micului sălbatec, servindu-se de metode întrebuintate pentru surzii săi. A crezut că are în fața sa un organism, care pare degenerat numai din lipsă de educație și condus de Helvetius, care zice că, »omul nu este nimic fără opera omului« socoate că-l va putea schimba cu desăvârșire. Era departe de maxima enunțată de Rousseau: »Totul este bun ceeace

iese din mâinile creiatorului, totul degenerat din mâinile omului. Totuși fiindcă avea în fața sa un caz particular al unui idiot, prin teoriile sale, el face încercări admirabile de pedagogie experimentală. Itard împărți opera sa educativă în două părți: mai întâiu a căutat a smulge copilul din viața naturală pentru a-l introduce în viața socială, pe urmă încearcă educația intelectuală.

În viața sa solitară micul abandonat a găsit fericirea lui. Afundat în natură el s'a unificat cu ea. Ploile, ninsoarele, furtunile, spațiile fără sfârșit, deveniseră spectacolele și pasiunea sa.

Civilizația este o renunțare la aceste lucruri, — însă această renunțare constituie o cucerire favorabilă progresului uman.

Itard descrie cu multă viață opera morală prin care a schimbat sălbătăcia în civilizație. Pentru a reuși, el devine foarte îngrijorat de opera sa și întreprind un studiu minuțios asupra sufletului acestui sălbatec.

Pentru ceice voiesc a se pregăti prin metoda experimentală, vom cită aci câteva din aceste observări culese de Itard și cari vor arată ce doză de abnegare și răbdare trebuie pentru a observă în adevăr:

»Când obsearvă acest copil în interiorul camerei sale, se vede că se legână c'o monotanie obositoare, își îndreaptă privirile sale cătră cer și se plimbă trist cu gândul la aerul din afară. Dacă atunci un vânt puternic vine și suflă, dacă soarele ascuns după nori se arată deodată strălucind, atunci izbucnește în râsete sgomotoase și într'o veselie aproape convulsivă. Câteodată în locul acestor manifestări vesele, e un fel de zberet fanatic.

Își indoaie brațele, își aplică pumnii strânși asupra ochilor, scrășnește dinții și devine periculos pentru ceice vin la el.

Într'o dimineață când cădea zăpadă și eră încă culcat, scoase un strigăt de veselie. Deșteptându-se, parasi patul, aleargă la fereastră, apoi la poartă, scapă jumătate îmbrăcat și se duse în grădină. Acolo izbucni veselia sa.

prin strigăte pătrunzătoare, aleargă, se rostogoli în zăpadă și se ridică cu ajutorul mânilor cu o abilitate de necrezut.

Dar nu totdeauna își manifestă viu și zgomotos senzațiile sale la vederea acestor mari efecte ale naturii. Aceste manifestări împrumută expresiunea calmă a regretului și a melancoliei. Astfel pe când toată lumea găsește momentul nimerit pentru a se coborî în grădină, el face mai multe tururi și termină prin a se așeza la marginea unui bazin. Adesea m'am oprit — spune Itard — timp de ceasuri întregi cu o plăcere de nedescris a-l examina în această situație, a vedea cum figura sa cu strămbături, ia un caracter bine pronunțat de tristețe sau de reverie melancolică, pe măsură ce ochii săi se fixează asupra suprafeței apei și cad asupra lui din timp în timp foi uscate.

În timpul nopții pe un timp frumos de lună, când razele acestui astru vin să pătrundă în camera sa, să deșteaptă și să așeze dinaintea ferestri. Stă acolo singur o parte din noapte, în picioare, nemișcat, gâtul întins, ochii fiși către locurile luminate de lună și se lasă într'un fel de extaz de contemplare și această imobilitate și tăcere nu sunt întrerupte decât de o inspirație foarte ridicată, care revine la lungi intervale și cari sunt acompaniate întotdeauna de un mic sunet plângător.

De altfel Itard povestește, că copilul nu cunoștea deloc mersul ca noi; el nu știă decât să fugă. La început doctorul, care nu voia să oprească violent cursa copilului, aleargă după el când îl ducea la plimbare pe străzile Parisului. A conduce sălbatecul în mod gradat și ușor la toate manifestările vieții sociale, adoptându-se întâi profesorul la starea inferioară copilului pentru ca acesta să se simtă atras de o viață nouă, a cărei seducțiuni să întrecă deliciile sale naturale, este principiul prețios, care se poate adopta educației copiilor.

Nu există fără îndoială nici o scriere, care să prezinte atât de viu contrastul, care există între viața naturală și socială și care să arate atât de bine, că viața socială nu-i decât o renunțare la deliciile naturale. Totuși fără nici o violență educația triumfală.

A smulge un om din robia pământului și a ridică un nou născut dela sânul matern sunt două acte, cari creiază viața nouă. Salbatecul Aveyron a sfârșit prin a simți și a prefera afecțiunile educatorului său în locul voluptății de a se rostogoli prin zăpada sau de a contempla înfinitul cerului în timpul unei nopți înstelate. De asemenea după o încercare de fugă la țară, reveni umilit și supus, pentru a și găsi bina sa supă și patul său cald. Datorită vieții sociale omul a creiat bucurii și prin șederea în comun el a făcut să se nască dragostea de cei mici. Educația micilor copii nu este decât o repetiție a dramei povestita de Itard.

(Vremea nouă).

Traducere de

P. Puchian,

(Școala de aplicație, Galați).

Mișcarea pedagogică.

Stelian Constantinescu profesor. Din problemele educației. O carte de valoare pedagogică în care autorul fost învățator institutor, iar acum profesor secundar, espune cu multă claritate experiențele sale câștigate pe terenul educației. De un interes deosebit sunt espunerile asupra pedagogiei experimentale. (Inst. de arte grafice C. Göbl, prețul 3 lei).

Literatura pedagogică s'a înmulțit încă cu o nouă operă „Emile” al lui Russó tradus în românește de G. Adamescu profesor. Un lucru bun a făcut dl traducător, puind în mâna învățătorilor aceasta operă a marelui filosof al secolului 18, prin care a schimbat foarte mult vechiul învățământ tradițional. N. N. (Casa școalelor, prețul 50 lei).

Caractere tari e titlul unui volum de educație morală datorit dlui P. R. Petrescu institutor care a prelucrat fragmente din opera scriitorului englez Samuel Smiles. E o serie de studii asupra virtuților cari dau valoare morală unui caracter și, spre deosebire de ardele studii similare unește la înălțimea și vigoarea ideilor eticosociale, un bogat material de exemple furnizate de viața de

toate zilele și de însușirea vastă a personalităților istorice. De aceea cetirea e nu numai utilă ci și plăcută. Fl.

E. Martin. Psihologia voinței. E un fel de tratat de igienă și ortopedie morală: autorul nu se mulțumește să arate natura și mecanismul voinței, el se ocupă și de mijloacele prin care se poate întări ori slăbi voința și de rolul pe care educația îl are la formarea voinței. V. R.

P. Hachet-Souplet. Animalul infant. Autorul face o apropiere între dresarea animalelor și începuturile educației la copil și ajunge la concluzia că, până la o anumită vârstă „trecerea conștientului în inconștient“ e o operație de dresare a copilului. V. R.

Ne asociem și noi rugămintii fraților învățători din regat adresată dlui administrator al Casei Școalelor de a pune în mâna învățătorilor în traducere românească opera lui Meumann despre pedagogia experimentală. Suntem siguri că dragostea dlui administrator deosebită față de orice mișcare nobilă a învățătorilor vă satisface și de asta dată cererii laudabile a învățătorilor cari cer știință și lumină.

N. C.

Revista revistelor.

„*Vremea nouă*“ continuă de a apărea în condiții tot așa de bune ca în trecut. Hărnicia și zelul colegilor din regatul liber strănși în jurul acestei reviste, a făcut dintr'ansa un cămin al sufletelor cinștite din care se înalță flacăra dragostei neșarmurite față de școala satească și mlădițele tinere ce vor purta ca și antecesorii, rășboiul nostru al tuturor.

Articolul de fond din Mr. 1. a. IV fixează încă odată vederea acestei reviste față de chestia organizării întregii învățătorimi într'un mănunchiu de acțiune comună. Prin acest articol redacția a scos din buimăceală mulți învățători cari mai credeau în încercările „Federalei“ și ale „Uniunii“ ambele în slujba politiceii de căpătuială.

Nu pot fi mulțumiți cei grupați în jurul acestei reviste cu sforțările asociațiilor sus amintite din următoarele motive:

a) Inițiatorii n'au nici autorizația nici autoritatea situației necesare la înjghebarea astorfel de cooperative, prin urmare nu e deplină garanță că aceste vor deveni o energie socială, care se impune.

b) Pentrucă inițiatorii înnoată în apele polițianismului aducător de distrugere după cum s'a experimentat de multe ori.

În articolul „Congresul învățătorilor români de peste munți“ se protestează cu energie contra opririi congresului învățătoresc proiectat în Claj, care în felul cum s'a pus ar fi adus o vieață nouă în mersul afacerilor școlare.

Colegul I. Mihalache răspunde articolului Dlui N. Iorga profesor universitar apărut în „Neamul românesc“ asupra celor afirmate de Dsa în articolele „Partidele politice și țărani“. E un răspuns demn cinstit fără alusii și jigniri personale care dovedește cultura superioară ce învălue mintea unui coleg, și prin care s'a adus lumină și înțelegere în ideile politice profesate cu atâtă convingere de marele istoric român N. Iorga.

Foarte bine și corect a purces colegul P. Ștefănescu învățător în Dobromir (România) că prin scrisoarea sa adresată scriitorului pedagogic I. Payot a împrăștiat informațiile greșite ce le aveau învățătorii francezi despre școala și civilizația bulgară care s'a dovedit de platonism în ultimul războiu balcanic. Masacrele înfricoșate săvârșite asupra populației macedonene și turcești au arătat lumii de ce sentimente sunt conduși acești detractori aroganți.

Restul revistei e ocupat de o bogată cronică, note și impresii de ale colegilor de prin Bulgaria unde s'au dus de bună voie chemați de glasul patriei.

Revista generala a învățământului. În Nr. a. c. luna Octomvrie, de actualitate e articolul „Pedagogia în folosul școlii“ a profesorului sporeă în chestia seminariilor pedagogice. Dsa espune esperințele dobândite în aceasta chestie prin țările occidentale îndeosebi prin Germania, cari puse în comparație cu cele din România ajuuge la concluzii nu tocmai măgulitoare pentru întocmirea acestui așezământ.

Di coleg Nicolaescu în articolul „E posibilă introducerea chinematografului în școlile populare? espune motivele ce l-a

determinat de a lua o poziție fațișă față cu introducerea acestui instrument în școala populară.

a) Lumina, care e cerința de căpetenie într'un aparat de proiecțiune, nu se poate produce prin electricitate, de oarece putine localități din țară dispun de azime electrice. Celelalte feluri de lumină, ca acetilina, eterul ori gazolina sunt sau puțin intensive sau cer o prea mare și de multeori o periculoasă maniare.

b) Filmele, cari sunt foarte scumpe de o parte, iar de alta trecând mai de multe ori prin aparat nu se mai pot întrebuiți.

c) Mănuirea aparatelor de multeori periculoasă.

d) Costul aparatelor și filmelor.

e) Prin introducerea cinematografului se imprimează învățământului un caracter distractiv. Apoi nu se poate folosi la toate studiile ca dex. la gramatica, aritmetică, cetire, etc. adevărat tocmai la acelea cari nici astăzi nu dispun de mijloace concrete de învățământ.

Di Aslau docent la facultatea de litere din București dovedește cu statistica, cauza nefrecvențării regulate a cursurilor primare, cari cauze le găsește în următoarele:

1. *Depărtarea prea mare* de școală atât în comunele urbane, cât mai ales în cele rurale.

2. *Sărăcia părinților.*

3. *Nepăsarea.*

4. Puținul interes al învățătorilor. *Di Aslau* recomandă contra acestor rele remediile următoare:

a) *Mijloace convingătoare.*

b) *Mijloace apelătoare*, ca societăți de binefacere, cantinele, și cooperativele școlare.

c) *Mijloace constrângătoare.*

Toate lipsurile dovedite de *Di Aslau* le întimpinăm și noi. Ar fi bine dacă ne-am folosi de mijloacele recomandate spre a scăpa de atâția analfabeți ce ne copleșesc.

Revista mai cuprinde o mulțime de articole ce privesc școala secundară iar pe ultima pagină publică un necrolog despre moartea marelui profesor Petru Pipoș a cărui activitate pedagogică a lăsat urme adânci în viața noastră școlară.

N. C.

OFICIOASE.

**Cuvânt de deschidere rostit de prezidentul Iosif Moldovan
la a XXIII. adun. gen. ținută în Șiria.**

*Onorată Adunare generală!
Domnilor și Fraților Învățători!*

În 8/21 august să împliniră zece ani de când m'am adresat prima dată către voi dela acest loc onorific.

Parcă văd și acum ochii scăldați în lacrimi și fețele încrețite de durerea despărțirii, ce v'am vestit-o, că distinsul și preaiubitul nostru profesor și prezident Teodor Ceontea, căzut jertfă activității sale prea laborioase nu mai vine între noi.

În cuvântul meu de deschidere rostit la aceea adunare generală ținută în catedrala din Arad, nu puteam, decât parentând trecutul, să vă atrag atențiunea asupra unor împrejurări strâns legate de activitatea noastră.

Orfani, lipsiți de mijloace și sprijin, ba putem zice huliți și intimidați am pornit atunci în calea necunoscutului viitor, avizați numai la propriile noastre puteri.

Prima stațiune în cursul acestei activități am avut-o cu ocaziunea adunării generale a XIV. ținută la 16/29 august 1904 aici în frunțașă comună Șiria. În cuvântul de deschidere alcătuit sub inspirația acelor momente, mi-am prezentat primul program de activitate prezidială acum, dupăce eram convinși, că vrednicul meu antecesor Teodor Ceontea nu se mai reîntoarce.

Pornind din sublimitatea chemării noastre învățătorești, am ajuns la concluziunea: că reuniunea noastră are să devie o adevărată universitate dăscălească întru desăvârșirea noastră pentru aceea sublimă misiune, și cuvântul, cu ajutorul lui Dumnezeu și multămită buneînțelegeri dintre noi, trup s'a făcut.

Cine poate trage la îndoială influința ce o a avut-o asupra desvoltării noastre intelectuale, admiratele prelegeri rostite în adun. generale de vrednicii profesori preparandiali și de aleșii membrii ai acestei reuniuni. Și apoi potu-se închipui prelegeri universitare mai demne decât prelegerile savantului nostru pedagog Dr. Petru Pipoș, admirate de întreaga lume românească?

Tot în aceea adunare generală ținută aici în Șiria și din inspirația acelor momente s'au zămislit și ideia întemeierii organului reuniunii, care iată-l de 10 ani servește cauza învățământului, îndemnând și indeletnicind învățătorimea cu înmanuarea condeiului și scrisul românesc.

Aici în Siria și din programul alcătuit în acele momente regeneratoare, s'au zămislit aproape toate rezultatele activității noastre de 10 ani, pe cari le încununasem în vara trecută prin solemnitatea desvălirii monumentului Teodor Ceantea; iar în toamnă, din prilejul centenarului institutului preparandial din Arad, prin desvălirea galeriei de tablouri, ca simbol al recunoștinței noastre față cu foștii noștri profesori și față cu institutul ce l'am împodobit.

Aceste rezultate ne făceau a crede, că nu mai este putere lumească, care să poată împedeca în cursul ei maiestos reuniunea, această falnică corăbioară a dascălilor români, cu ajutorul căreia ne apropiam mereu de limanul dorințelor, spintecând cu tărie valurile spumegânde ale timpului furtunos prin care trecem. Și tocmai acum să ivește între noi fantoma desnădăjduirii.

Învățătorii, bravii ei mateloți, îngroziți de norii grei și fioroși ce-i despart de binecuvântătoarele raze ale propășirii către soarele libertăților creat de Dumnezeu pentru toate neamurile, încep a se cutremura, un murmur greu și neobicinuit cuprinde șirurile lor, să schimbă santinelele și probații ancorași, iar cărmaciul obosit și eshauriat în puteri, părăsește puntea conducerii.

Totul se oprește. S'a stâns însuflețirea în fața furiilor văzduhului strânse toate în jurul nostru și din sgomotul lor să aude un glas desperat: Cărmaciul să rămână la locul său.

Și în acest moment fatal, iată-ne atrași ca prin farmec iarăși la sânul cald și plin de însuflețire românească a bravilor Șirieni, ca să aprindem noauă însuflețire din însuflețirea lor, precum se aprinde lumina din lumină, și aceasta să ne lumineze calea necunoscutului viitor, ținând cu tărie unul la altul cum au ținut și ei în toate întreprinderile lor.

Porunca izvorită din dragostea și iubirea voastră fraților, m'a determinat să cedez și să subordinez convingerile și interesele mele cauzei sfinte pe care o servim.

Iată-mă și pentru mai departe în fruntea voastră cu steagul ce mi-l'ați încredințat, strângeți-vă deci cu dragoste în jurul lui.

Urmați-mi cu credință și dragoste și vă asigur că, ca cea mai puternică stâncă vom rezista la orișice furtuni și cu mândrie vom intra cu mândra noastră corăbioară în portul mântuirii.

Iar bravilor Șirieni, cari cu atâta dragoste îmbrățișază școala română și pe reprezentanții ei, să le răspundem: bine nu vom descuraja în fața greutăților ce le întâmpinăm, nu ne vom părăsi unul pe altul în acțiunile noastre, ci vom fi una tari și nedespărțiți precum ați fost și voi în toate întreprinderile voastre.

Și în această speranță, salutându-vă de bine venire, declar adunarea generală a XXIII. de deschisă.

INFORMAȚIUNI.

Suflet de învățator. Cetim, prin ziare, strecurată ca oricare „știre diversă“, următoarea informație:

Rezervistul Marin T. Bratu, institutor la Vișina (Vlașca) căzând bolnav pe câmpul de operațiuni, s'a grăbit să facă testamentul prin care lasă toată averea de vre-o 25.000 lei, școalei unde a profesat. Înainte de a-și da sfârșitul, Marin T. Bratu a încredințat testamentul comandantului regimentului din care făcea parte. „Universul“. Citiți d-lor ofițeri care în intelectualismul vitejesc al Dv. vedeți în țăranul și învățatorul soldat brute de instultat.

Învățați pildă de iubire de țară. Citiți d-lor bogătași cari v'ați ascuns bogățiile de rechiziție și v'ați cocoloșit feciorii la partea „sedentară:“ citiți ce a făcut săracul învățator de sat cu averea lui ce bruma avea: murind departe de țară, a lăsat-o școlii lui să se lumineze oamenii săraci.

Să te aibă Domnul în mila sa — frate Bratule! V. N.

Din America. Din Statele-Unite vine un strigăt de mare primjdie: învățământul public se feminizează din ce în ce mai mult în America. În 46 orașe ale Uniunii (à câte 4000—8000 loc.), nu se găsea nici un învățator bărbat. La New-York și la Boston, femeile dau un procent de 89% din corpul învățătoresc; la Philadelphia, 91.4%; la Omaha 97, la Charleston 99. Chestia tăbliței de piatră face să curgă multă cerneală în America de Sud. În Argentina, unde un timp ea a fost desființată, este iarăși introdusă, dar propagă o boală a gurii, „boguera“, care a luat uneori caractere foarte grave. Din potrivă, în Uruguay ea e suprimată în urma unui raport monumental (!) al unui inspector, care preconizează block-notesul și creionul. V. N.

Alcoolul și ereditatea. E în deobște cunoscută, prin simpla observare, degenerarea indivizilor născuți din alcoolici. Cu toate acestea Charles Stockard, ocupându-se de influența pe care o exercită diferite substanțe chimice asupra dezvoltării fiziologice a unei ființe, a întreprins împreună cu Craig și o serie de cercetări cu privire la efectul alcoolului în special asupra elementelor generatoare.

Experiențele a fost pe cobai, cărora li-se administră în fiecare zi alcoolul prin inhalație, producându-le astfel o stare de alcoolism cronic, fără efecte imediate. Între celulele organismului, care suferă influența alcoolului sunt mai cu seamă, celulele, generatoare — atât mascul cât și femal — întru cât din cobai, la care numai uneia din pereche se dase, alcool progentura a fost foarte redusă ca număr, iar dintre puii născuți cei mai mulți au murit la scurtă vreme dela naștere. Când ambii cobai-părinți, erau alcoolizați nu s'a obținut dela 14 părechi decât un singur pui, care și el a murit la 6 zile după naștere cu convulsioni ca în epilepsie. Perechile nealcoolizate au dat naștere la cobai sănătoși și numeroși.

Demonstrația științifică este așa dar făcută și ea vine să confirme observația veche despre efectele dezastruoase ale alcoolului nu numai asupra celor ce consumă, cât mai ales asupra descendenților lor prin influența directă pe care o exercită alcoolul asupra celulelor generatoare. *C. L.*

Arta pentru copii a avut se ia salonul ei organizat în Muzeul Galliera din Paris. O interesantă colecție de tablouri și albume cu subiecte din viața copiilor forma partea de artă superioară a expoziției, dar ceea ce eră caracteristic și nou constă în lucrările de artă decorativă pentru camerele copiilor și în bogatele colecții de jucării antice și moderne: artiști cu fantazie vioae și delicată, care populează raiul copilăriei cu tot ceea ce viața matură li refuză, aveau expuse acolo fermecătoarele lor miniaturi ca niște opere cu totul personale și în adevăr executate cu artă.

Se zice că oamenii serioși, sătui de toate progresele școlilor actuale din pictură, care se pierde în extravagante copilărești au găsit un bun refugiu pentru mulțumirea lor estetică în Muzeul Galliera.

La noi le-au găsit alții în expoziția ingeniosului Brumărescu.

F.

Un monument ridicat unui învățător căzut pe câmpul de operație în Bulgaria. Marți a avut loc în comuna Martologi (România Argeș) inaugurarea monumentului ridicat în curtea școlii res-

pective din inițiativa dlui revizor școlar Stănciulescu, în amintirea învățătorului Bănică Dobre, fost caporal în reg. Radu-Negru Nr. 28 și decedat în Bulgaria.

Monumentul are o înălțime de 3 m. jum. format din 4 piese în virf cu o cruce.

În blocul II, în mijlocul unei coroane de dafin aurită, este așezată fotografia în porțelan a învățătorului esecută în Bavaria, iar mai în jos inscripția „Lui Bănică Dobre, învățător, decedat în campania 1913, din partea colegilor săi argeșeni.“ Au luat parte pe lângă sătenii din Martologi și Hârsești un mare număr de învățători cari au ținut să și îndeplinească o sfântă datorință către iubitul lor coleg.

Fie-i somnul lin viteazului ostaș!

Conferință învățătorească. Sâmbătă în 9/22 noemvrie învățătorii tractului Arad și-au ținut conferința de toamnă în comuna Micălaca. Au participat pe lângă învățători, o mulțime de țărani precum și inteligența din loc și jur, semn vădit ca învățătorul român prin hărnicia și munca sa, s'a știut înălța în considerații și aprecieri, ce până ieri părea că nici existau pentru el.

Îndeosebi prin discuțiile ținute la nivel științific, au impus foarte mult sătenilor, cari, dupăcum au mărturisit-o la prânzul comun, s'au convins pe deplin, că tot ce se face și se vorbește în adunările dascălești, sunt numai pentru binele și mântuirea poporului român.

Atât conferințele ținute de d-nii conferențieri, cât și discuțiile asupra lor au avut darul de a clarifica unele chestii ce păreau nedestul de limpezite.

Circularul general a făcut o impresie foarte plăcută asupra auditorului, luându-se dispoziții de a se conforma fiecare membru indicațiilor cuprinse întrânsul. A avut un frumos răsunset apelul edat de prezidentul reun. Dl Iosif Moldovan, îndreptat tuturor învățătorilor și oamenilor de bine de a contribui cu crucerul lor la eternizarea memoriei marelui profesor Dr. Pipos prin ridicarea unui monument, ca să vestească posterității dragostea și admirația învățătorilor români față de profesorul lor. Din partea tuturor membrilor s'au înscris frumoase sume, cari suntem siguri că se vor augmenta pe zi ce merge.

După conferință, — care, pot afirma cu siguranță fără de a putea fi contrazis, a fost foarte reușită, învățătorii, inteligența și sătenii s'au adunat la un prânz comun, de unde cu motorul electric fiecare s'a dus la ale sale cu cele mai plăcute impresii.

Cronicarul.

Necrolog. *Nerva Hodoș*, vicebibliotecarul Academiei române și fratele distinsului prozator român Ioan Gorun, a trecut la cele eterne într'un sanator din Sibiu. Moartea lui a produs în cercurile românești cele mai profunde regrete. Cu răposatul dispărea una din cele mai caracteristice figuri ale scrisului românesc. În colaborare cu I. Bian a edat „Bibliografia românească”. Apoi singur a edat o ediție a „Însemnărilor lui Dinicu Golescu” și „Bibliografia ziarelor și periodicilor românești”.

Ne asociem, și noi ai lui, regretelor unanime, zicându-i ca un ultim buu rămas „Fie-ți somnul lin”.

Avis! Aduc la cunoștință celor interesați, că amăsurat concluzului adus în Adunarea generală a XX-a ținută la Nădlac, mă voi prezenta în localitatea bibliotecii noastre centrale (Seminar, sala de conferințe) spre a distribui cărți, stând la dispoziția on. membrii între orele 8—12, în următoarele zile: 14/27 nov. 19 dec. (1 ian.) 6/19 febr. 6/19 mart. 1/14 apr. și 3/16 iulie.

Împrumuturile se pot face și prin poștă, dar Reuniunea nu se angajează a suporta spesele.

Membrii cari au împrumutat cărțile mai de mult sunt poștiți a le restitui.

Covăsânt, (Kováshi), la 5 nov. 1913.

Dimitrie Olariu.

bibl. general.

Diplomele membrilor. Acei domni membri cari ar dori să aibă frumoasa noastră diplomă, să binevoiască a ne aviza despre aceasta printr'o carte postală, în care să ne comunice aproximativ barem anul în care crede că a fost decretat de membru și comuna în care a servit atunci. Asemenea aviz așteptăm și dela aceia cari au reclamat-o mai de mult și au solvit taxa, dar diploma din orice cauză nu vor fi primit-o.

Solvirea taxelor. *Taxa de membru:* Petru Nica 12 cor. Petru Toma și Pavel Dârlea câte 4 cor., Ioan Stirbu 3 cor., Corneliu Creț, Ștefan Fericean, Traian Debeleac, Teodor Laza, Ioan Funar, Alexandru Terebenț, Petru Vancu, George Muntean, Ioan Crainic, Ana Ignața, George Pleș, Simion Neamț, Nicodin Neagota, Nicolae Dima câte 2 cor.

Abonament: George Popa, Petru Nica câte 20 cor., Pavel Dârlea, Petru Toma câte 10 cor., Ioan Stirbu, Corneliu Creț, Ștefan Fericean, Traian Debeleac, Teodor Laza, Ioan Funar, Alexandru Terebenț, Petru Vancu, George Muntean, Ioan Crainic, Ana Ignața, George Pleș, Simeon Neamț, Nicolae Dima, Petru Binchiciu și George Mihuța câte 5 cor.

Poșta redacției.

Tuturor cari prin epistole m'au întrebat de almanachul edat de dl Iosif Moldovan le răspund, că se poate comandă dela autor cu prețul de 1 cor. Arad, Piața Tököly nr. 8.

D-lui S. B. în C. Pentru revista „Vremea Nouă“ te rog adresează-te d-lui D. V. Toni, strada Carol 30, Galați. Abonamentul 4 lei anual. E una dintre cele mai bune reviste pentru învățători: iar pentru revista literară „Drum drept“ d-lui profesor universitar N. Iorga, Vălenii-de-Munte, județul Prahova.

D-lui T. F. în D. În curând va apărea un articol în această chestie de unul dintre membrii comitetului de redacție. N. C.

